

PRZYCZYNIENIE (17) *sb n*

Pierwsze e jasne, końcowe pochylone.

sg *N* przyczynienié (3); -é (1), -(e) (2). ◊ *G* przyczynieniã (3). ◊ *D* przyczynieniu (1). ◊ *A* przyczynieni(e) (7). ◊ *I* przyczynieni(e)m (2). ◊ *L* przyczynieniu (1).

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

I. Rzeczownik od „przyczynić” (16) :

1. Dodanie czegoś innego, nowego [czego] (4) :

Przen [komu] (1) :

*W przeciwstawieniu: »przyczynienie ... ujęcie« (1): Nie nagorzey y to pádnie/ kiedy kto ku przyczynieniu/ ábo więciu komu/ to powie/ czo nikąfká ku prawdzie niepodobno. *GórnDworz* Q8v.*

a. Dodanie na wielkość; o części terytorium [do czego] (1) : w przyczynieniu niemáłych ácefy do Pańftw Rzeczyo(spolitey) [...] fłużby fwe R.P. oddawał [*Jan Zamojski*]. *SarnStat* 1051.

b. O tekście: dopisanie lub powiedzenie czegoś dodatkowo (2) : Interfacio [...], Przicziná/ Prziczinienie. *Mącz* 116d; *Wtory [sposób odprawiania nabożeństwa żoltarza, wianka lub koronki]* záfię przydłuższym iest: á może fię tychże tájémnic vważaniem/ álbo infzych/ według nabożeństwą káždego/ przyczynieniem/ zdobić y odpráwować. *LatHar* 514.

2. Powiększenie, pomnożenie [czego] (12) :

a. O wielkościach mierzalnych (2) :

α. O wartościach materialnych (1) : y to też wiem iż [*papieżowie rzymscy*] dla rozszerzenia kościoła Rzymfkie⁸⁰ pańftw/ y dla fkárbow przyczynienia/ walki te wzbudzáli *CzechEp* 336.

β. O czasie: przedłużenie trwania (1) : Ezechiafz ná śmiertelney pościeli leżący/ [*wyjednał u Boga*] choroby ciężkiey prędkie oddalenie y lat żywotá fwego przyczynienie *LatHar* [+9].

b. O zjawiskach niemierzalnych: uczuciach, przeżyciach (10) : Ziednay mi złości y grzechow moich odpufzczenie/ łáfki BOżey rozmnożenie/ cnot rozmáitych przyczynienie/ w nich ftáteczne do śmierci wytrwánie *LatHar* 39; błogofławiony Bifkup y męczennik Woyćiech/ ziedna grzechow odpufzczenie/ y łáfki przyczynienie. *LatHar* 416, 406, 421, 429, 460, 471, 677.

*W przeciwstawieniu: »przyczynienie ... oddalenie« (1): Święć fię imię twoie. Bo dofyć znácznie fię to imię święći/ wżelákich dobr przyczynieniem/ á wżego złęgo oddaleniem. *LatHar* 6.*

*Szereg: »przyczynienie i rozmnożenie« (1): Iednayćie nam świętą/ á Pánu BOgu przyjemną modlitwą wáfzą [...] łáfki Bożey przyczynienie y rozmnożenie *LatHar* 426.*

II. To, co zostało dodane, dodatek, nadwyżka (1) : Auctarium, Quod super mensuram vel pondus iustum adiicitur, accessio – Podwifżenie, prziczinienie, przifsipanie. *Calep* 114b.

Synonimy: I.1. dodanie; a. przydanie; 2. pomnożenie, przydanie, ubogacenie, wzrost.

Cf PRZYCZYNIĆ